

Září 2013

Hlavní zprávy:

- Česká továrna v Georgii
- Obamacare začíná
- Velká smlouva se Švýcarskem

Další:

Zařízení na těle – nová velká věc?

Masová online vzdělávání

Ekonomika států: Indiana

Ministr zahraničních věcí ČR Jan Kohout navštívil ve dnech 22.-23. září 2013 stát Georgia. Zúčastnil se také slavnostního otevření pobočky české firmy Alba-metal/ALBAform (www.albaform.com), která vyrábí drátěné inserty a rámy do automobilových sedadel. Během návštěvy amerického státu Georgia jednal ministr Kohout s tamními politickými představiteli, v čele s viceguvernérem Casey Caglem, kongresmanem Emory Dunahooem a dalšími zástupci politické i ekonomické elity. Kromě jiného hovořili o projednávané dohodě o volném

Češi otevřeli továrnu v Georgii

INVESTICE ZA 2,5 MILIONU DOLARŮ FIRMY ALBA-METAL

obchodu mezi Evropskou unií a USA. Důležitou součástí ministrovy cesty byla podpora českých malých a středních podniků a jednání s místními podnikateli, investory i zástupci místní obchodní komory. Ministr se také sešel se zástupci Georgia Tech Research Institute s cílem vytvořit další platformy ČR-USA na poli vědy, výzkumu a inovací. Společná diskuse se týkala klíčového tématu, jak nové objevy a poznatky přenést do komerční praxe a vtáhnout soukromé investory do podpory tzv. start-up firem, vzešlých ze spolupráce univerzit

a průmyslu. "Oceňujeme péči a pozornost, kterou místní politické i ekonomické špičky věnují českému investorovi, firmě Alba-Metal. První česká investice v Georgii je důležitá také proto, že jde o menší rodinnou firmu. V praxi vidíme, že neplatí, že podnikání ve Spojených státech je dostupné jen velkým firmám. Dobré a konkurenceschopné firmy mají v Americe šanci bez ohledu na svoji velikost. České firmy by měly úspěchy Alba-Metal/ALBAformu sledovat a v expanzi do USA je následovat," řekl ministr Kohout.(www.mzv.cz)

Hotely se brání srovnávacím cenám

NIŽŠÍ CENY VÝMĚNOU ZA PEVNOU OBJEDNÁVKU

Hotely je nemají v lásce – zákazníci, kteří si udělají objednávku on-line, ale najdou-li levnější bydlení někde jinde, objednávku zruší a hotelu zůstane prázdný pokoj a žádná tržba. Hotely si stále častěji uvědomují, že i nižší tržba znamená aspoň nějaký zisk, k tomu nějaké peníze za útratu v baru, večeři, wellness nebo konferenční služby. Více než dříve proto nabízejí nižší ceny výměnou za to, že se zákazník vzdá možnosti refundace při stornu objednávky. Řetězec Kimpton nedávno nabídnul 20 % slevu při platbě předem, která nejde zrušit a peníze se nevrací. I když objednávky bez možnosti vrácení peněz byly vždy součástí hotelového

byznysu, nyní jsou při hledání na internetu tyto podmínky vidět hned na začátku stránky a nejsou schovány někde dole malým písmem. Nyní si hotely s cenami více hrají a přerušují nabídku tohoto typu, pokud se rezervovanost dostane na nějakou pro ně přijatelnou úroveň. Trochu to připomíná letecké společnosti, které našly zlatý důl ve vybírání poplatků za zavazadla, na čemž jen loni utržily \$3,8 miliardy. Také hotely si uvědomují, že lidé, kteří cestují za obchodem, dají přednost jistotě za vyšší cenu ale s možností refundace při zrušení objednávky, pokud si to situace vyžádá. „Turisté ale budou vždy hledat nižší ceny,

což je pro nás příležitost jim nabídnout slevu a pak je zkasírovat, protože už nikam neutečou. Dostaneme peníze za internet, filmy na pokoji nebo lehátka u bazénu“, přiblížil myšlení hoteliérů jeden manažer z Hiltonu. Na trend už zareagovali vývojáři aplikací pro chytré telefony a přišly s programem HotelTonight pro iPhone a Android, která každé poledne získává informace o volných pokojích na nejbližší večer, které lze objednat na poslední chvíli. Někdy ale hotely v honbě za nízkou cenou až příliš šetří, například na čistotě pokojů a úrovni služeb, což zákazník stejně nažene do náruče konkurence, bez ohledu na cenu, upozorňují znalci oboru.(New York Times)

36 z 50 států spustí **federální burzu zdravotního pojištění**, která byla a stále zůstává nejvíce ožehavým tématem Affordable Care Act, kterému nikdo neřekne jinak než **Obamacare**. Zbýlých 14 států se rozhodlo zřídit a provozovat vlastní burzu. Každý stát bude od 1.10. nabízet podle federálního plánu tři typy zdravotního pojištění – zlaté, stříbrné a bronzové. Lidé, kteří nemají pojištění od svého zaměstnavatele nebo jinak, si budou **muset vybrat mezi nimi**. První výpočty ukazují **dva trendy** – mladší a zdravější pojištěnci zaplatí více, než by zaplatili na volném trhu a starší a nemocnější lidé naopak ušetří. Pojišťovny navíc nebudou smět odmítnout nikoho, kdo by měl zdravotní potíže už dříve, což v minulosti často vedlo k tomu, že někteří lidé byli

prakticky nepojištění. Zveřejněné **ceníky se mezi státy značně liší**: 27-letý nekuřák, může v různých státech platit **o dost více či méně než \$167**, kolik je celostátní průměr za bronzový typ pojištění. V Tennessee např. dnes pojištěnec může mít jen minimální základní typ pojištění, který na volném trhu stojí \$41 měsíčně, po zavedení reformy se jeho cena zvýší na \$114. Pro administrativu, která kromě politického kapitálu sleduje i náklady, které spuštění přinese, je důležité, aby se zapojilo **co nejvíce mladých pojištěnců**, kteří svými platbami pojištění pokryjí náklady na zdravotní péči starších lidí. Kritici se zaměřují právě na skutečnost, že **někteří lidé zaplatí více než v minulosti** a někteří dokonce Obamu označují za ‚socialistu‘.

Zavedení systémů jako obvykle provází problémy se softwarem, který má státní burzu provozovat. Např. zapojí-li do systému někdo, kdo už má nárok na účast ve federálním programu Medicaid, systém to okamžitě nezjistí a nepošle klienta rovnou do jiného programu. Některé státy zase omezují počet registrací, které půjde ze začátku udělat online, a posílají lidi se přihlásit osobně na přepážku. Administrativa věří, že s pojišťovnami uzavřela gentlemanskou dohodu: „my (vláda) vám přivedeme desítky milionů nových pojištěnců, vy jim zato nabídnete levné sazby.“ Zatím to vypadá, že nevyřčená dohoda a konkurenční tlaky mezi pojišťovnami jsou tak veliké, že administrativa se svým plánem přeci jen uspěje.

Ve Švýcarsku už se neschovají

OBĚ ZEMĚ PODEPSALY DOHODU O POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ

Spojené státy a Švýcarsko podepsaly dohodu, díky které se už bude jen vzpomínat na to, že Švýcarsko bývalo **daňovým rájem pro bohaté Američany**. Banky pod Alpami budou muset poskytovat americkým úřadům **údaje o účtech občanů USA**, jinak se vystavují hrozbě velice vysokých pokut. Ujednání je výsledkem několik let trvajícího tlaku daňové správy IRS na země, které by mohly Američanům pomáhat

ukrývat jejich příjmy od zdanění ve Spojených státech. Američané se dokonce nezdráhali zatknout několik švýcarských bankéřů, kteří přiletěli do USA. „Je konec doby, kdy Švýčari vydělávali na Američanech, kteří si chtěli ulít nějak peníze“, řekl Ben Jones, vedoucí daňové firmy Eversheds z Londýna, „a museli byste být skutečně naivní Američané, kdybyste se o to ještě pokoušeli“.

Dohoda ale **nezastaví kriminální stíhání 14 švýcarských bank**, proti kterým již bylo zahájeno. O tom, jak mohou pokuty tvrdé, se již přesvědčila banka Wegelin & Company v roce 2012. Nejstarší švýcarská banka skončila, když se přiznala, že v období 2002-2010 pomohla americkým občanům ukrýt 1,2 miliardy a zaplatila pokutu \$58 milionů. Banka přitom bez přestávky fungovala od roku 1741.

Švýcarská ministryně financí Eveline Widmar-Schlump uzavřela dohodu s Američany

Může být ilegál právníkem?

STÁTNÍ A FEDERÁLNÍ POHLEDY SE RŮZNÍ

Zajímavou situaci nyní řeší v Kalifornii. Vystudovaný právník, který se z Mexika dostal se svými rodiči do USA v 17 letech a nyní mu je 36,

ministerstvo spravedlnosti u soudu tvrdí, že nemůže, protože by porušil zákon z roku 1996. I když Sergio Garcia neporušuje žádný

Garcia se brání tvrzením, že jde o to, kdo má právo v Kalifornii určovat profesní požadavky na právníky – jestli stát Kalifornie nebo

se soudí se Spojenými státy. Ve sporu jde o to, jestli jako nelegální imigrant, který ale vystudoval americkou právní školu a složil zkoušky právní způsobilosti v Kalifornii, může vykonávat právní profesi na území Spojených států nebo ne. Federální

zákon, protože ho do USA jako nezletilého přivezli jeho rodiče, nesmí ho prý americké firmy zaměstnat jako právníka, protože nemá platné dokumenty. Může prý jen poskytovat právní služby zdarma nebo radit firmám, které nejsou americkými subjekty.

vláda ve Washingtonu. Jádrem sporu tak prý není otázka, kdo je ilegál, ale kde začíná, resp. končí suverenita států Unie. Zajímavé je, že Garcia legálně vystudoval právo na Cal Northern School of Law a v roce 2009 složil státní zkoušky. Za studium řádně zaplatil, přesto může být kdykoliv zadržen a deportován. (Wall Street Journal)

Intel jde do zařízení na těle

WEARABLE DEVICES MAJÍ BÝT DALŠÍ VELKÁ VĚC

15 milionů letos, 150 milionů za pět let. To je odhad velikosti trhu zařízení na těle, které v poslední době získávají na popularitě. Chytré přístroje dokáží měřit tělesnou teplotu z oblečení, polohu ze senzorů ve slunečních brýlích nebo vyhodnocovat pohyb lyžaře při sjezdu ze svahu pro pozdější vyhodnocení tréninku. Výrobce chipů Intel v očekávání budoucích příležitostí koupil kanadskou firmu Recon Instruments, která jako první na světě přišla s konceptem „head-up display“, které uživatelům dává možnost sledovat data, aniž by museli uhnout

pohledem od normálního úhlu pohledu – ideální při sportu či jiném pohybu, který vyžaduje soustředěný pohled jedním směrem. Vstup Intelu do Reconu, za nezveřejněnou částku, má pomoci firmě rozšířit vývojářský tým a přidat na marketingovém úsilí, aby se připravila na očekávaný růst poptávky. „Zařízení na těle je velká a rostoucí věc, která mění naši práci s informacemi“, řekl Mike Bell z Intel New Devices Group. Nejznámější zařízení na těle jsou brýle od Google, ostatní výrobci ale nechtějí zůstat pozadu. Pro technologické firmy jde

o začátek fenoménu „Internet věcí“, který se má naplno rozjet s lepším propojením a větší inteligencí systémů, které budou vyhodnocovat data a podle potřeby přizpůsobovat fungování strojů a zařízení. Recon (www.reconinstruments.com) zatím nabízí dva druhy výrobků: Snow pro lyžaře, kteří si mohou přes zařízení, zabudované v lyžařské helmě, vyhodnocovat data o všem, co je spojeno s jejich sjezdem a Jet, který je zabudován do slunečních brýlí a míří především na cyklisty a běžce. (eweek.com)

Běžci a lyžaři mohou získávat data za pohybu

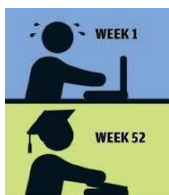
Masové vzdělávání se firmám líbí

ZAMĚSTNAVATELÉ ZÍSKAJÍ LIDI RYCHLEJI A SNADNĚJI

Vzdělávání na míru se začíná rychle rozvíjet. Firmy si stěžují, že jim univerzity nedodávají dobře připravené odborníky. Internetové vzdělávání se dostává do další fáze: doby, kdy kdokoli a kdekoli na světě bude moci získat vzdělání nebo si osvěžit znalosti pomocí internetových kurzů, které budou připraveny nejlepšími odborníky a budou mít celosvětovou platnost. Massive open online courses, MOOC, tj. masové vzdělávání internetu, se navíc mnoha firmám zalíbilo natolik, že se začaly podílet na jejich tvorbě, nahrávání a obsahu. Hodně firem, které jsou velkými zaměstnavateli, jako

zároveň zákazníky, vítaným partnerem. Že začíná jít skutečně o „masovku“, svědčí údaje o popularitě kurzů Udacity: 1,6 milionu zapsaných studentů ve 200 zemích světa. Většina kurzů ale nevede k získání plnohodnotného diplomu nebo kvalifikace, jde spíše o rozšíření možností, než konkurenci plnohodnotnému studiu. Mnoho lidí ale ocení tzv. „verified certificates“, které ve spolupráci s MIT kvalifikovat třeba v počítačových vědách nebo třeba řízení dodavatelských řetězců. UPS, Procter&Gamble nebo Wal-Mart se zapojily do projektu Open Education Alliance, kde jim za \$250.000 tvůrci

velkým dluhem, nedávno zadlužení ze studentských půjček převýšilo jeden trilion dolarů. Cenově dostupné online kurzy by proto mohly být částečným lékem na tyto problémy. MOOC ale není všemi vítáno jako odpověď na dlouhé, náročné a často i drahé studium. „Hlavní výhodou úplného vzdělání je to, že absolventi jsou intelektuálně připraveni na změny v oboru, technologiích nebo na trhu“, upozorňuje Benjamin Ginsberg z John Hopkins University, proč má plnohodnotné studium stále svoje opodstatnění. Hodně lidí navíc online kurzy nedokončí, protože narazí na překážky, které nedokáží

Vzdělání přímo od počítače?

Příprava většiny kurzů nevyžaduje příliš velké investice

třeba AT&T a Google, se podílí na tvorbě těchto kurzů, protože tak mají šanci si připravit absolventy podle svého gusta. Pro dodavatele těchto kurzů (Udacity, Coursera, edX), kteří dosud spolupracovali hlavně s univerzitami, jsou firmy, které jsou nabízejí firma edX – za \$700 se mohou studenti

MOOC připravit a vyrobí kurzy na míru, podle jejich potřeb. Firma Yahoo! začala odměňovat zaměstnance, kteří studují kurzy od Coursery. V Americe dlouhá léta růst nákladů na vzdělání převyšoval růst mezd i inflaci a vzdělání ukusuje stále více z rodinných rozpočtů. Navíc mnoho studentů zatěžuje

překonání a v domácím prostředí, kde většina lidí kurzy sleduje, na sobě necítí tlak od spolužáků, kterým by se chtěli vyrovnat. Podle odhadů asi 10 % pracovních míst v USA vyžaduje vzdělání v nějakém vědním oboru, technologiích, inženýrství nebo matematice. (WSJ)

Déle v práci, více aut

BABY-BOOMERS KUPUJÍ VÍCE AUT NEŽ MLADÍ

Bralo se to jako pravidlo, že s nástupem vyššího věku a odchodem do důchodu lidé kupovali méně aut. Automobilky výrobci ale nedávno zjistily, že nejstarší z poválečné generace baby-boomers, kterým je nyní 55-64 let, se stali jejich největšími zákazníky. Nahradili tak generaci lidí ve věku 35-44 let jako skupina, u jejichž příslušníků je největší pravděpodobnost, že si pořídí nové vozidlo. Miliardy dolarů, které automobilky dávají každý rok do reklamy a marketingu, aby se zalíbily tzv. Generaci Y, tak mohly být vynaloženy daleko lépe. Vztah mladších lidí k automobilismu je navíc úplně jiný, než u lidí,

kterí vyrostli ve druhé polovině 20. století a kteří auto berou jako neoddělitelnou součást amerického životního stylu osobnosti. Jen 79 % lidí ve věku 20-24 mělo v roce 2011 řidičský průkaz, zatímco v roce 1983 to bylo celých 93 %. Pravděpodobnost, že si člověk nad 65 let koupí nové auto, je čtyřikrát větší, než u lidí pod 25 let života. Reklamní agentury už pochopily, že se automobiloví zákazníci mění a nabízejí svým klientům jiné obsahy reklam než v minulosti. **Déle pracovní aktivní lidé nakupují auta** častěji než dříve a například Toyota už přišla s jednou reklamou, která si tohoto

trendu všímá. Mladá žena se na Facebooku mezi svými online přáteli strachuje o své rodiče, jestli se necítí osaměle a nenudí se. Ti si mezitím užívají jízdy na koni a výletů po horách. „Lidé nad šedesát hledají auta, která jim pomohou zůstat aktivní a mladí, protože se tak chtějí cítit a působit na druhé“, říká Bob Zeinstra z marketingového oddělení Toyoty. „Baby-boomers dělali vždy všechno jinak než generace před nimi. Tak proč by se ve stáří měli chovat jinak?“, klade si řečnickou otázku marketingová manažerka Fordu Susan Pacheco. „Nezaměřit na ně náš prodej by byla velká chyba“.

F série od Fordu a Chevrolet Silverado jsou nejpobulárnější auta pro skupinu 55+ let

Netflix nabízí neomezené online video za pevnou měsíční cenu, Spotify takto prodává hudbu. Ale u knížek? Dva start-upy, eReatah a Oyster, si myslí, že v knižním podnikání to půjde také. Nabízejí přístup do databáze elektronických knih, což je vůbec poprvé, kdy někdo přišel s takovým nápadem. Pro to ale potřebují, aby se nápadu líbily vydavatelským domům, stejně jako Netflix potřeboval dostat na svoji stranu hollywoodská studia. A tady je zatím problém,

Pokus - online půjčovna knížek

JDE TO U VIDEO, PŮJDE TO I TADY?

z největších amerických vydavatelství se pod nápad zatím podepsalo jen jedno, Simon & Schuster. EReatah chce během pár měsíců nabízet přes 80.000 online knih na neomezenou dobu. eReatah také nabízí dvě nové knihy měsíčně za \$16,99, tři za \$25,50 a čtyři nové tituly ke stažení měsíčně za \$33,50. To se mnohým nezdá, nabízet jednu knížku za \$8,50 se už blíží některým paperbackovým vydáním a rozdíl je tedy z pohledu zákazníka neznatelný. „Levné nabídky

online předplatného časopisů vytvářejí v zákaznících pocit, že dostávají hodně za málo. U knih je jediná cesta neomezená nabídka“, soudí analytik James McQuivey z Forrester Research. I když firmy mají podporu venture kapitálu, veteráni knižního byznysu jsou zatím spíše skeptičtí. Otázkou ale je, jestli za jejich opatrností není spíše obava z toho, co nový obchodní model přinese pro jejich zaběhlý způsob byznysu. (Wall Street Journal)

Břidličný plyn má pomáhat chudým

32 MILIARD V KAPSE

Amerika se stále dohaduje, co pro ni vlastně znamená **nově nalezené bohatství**, které plyne z obrovských zásob tzv. břidličného plynu. Prou se politici, ekonomové, inženýři, geologové i ekologičtí aktivisté, spory se vedou i o délku břidličného boomu, **zda nejde o další bublinu**, jejíž splasknutí způsobí další ekonomickou krizi. Zatím se ale nikdo pořádně nezamyslel nad tím, jaký dopad má břidličný plyn na ekonomickou situaci amerických domácností, které za plyn platí. Energetický broker z Colorada, firma Mercator Energy, **se pokusil vyčíslit úspory Američanů**, kteří těží z poklesu cen. V období 2003-2008, před začátkem břidličného boomu, se průměrná cena plynu pohybovala kolem \$7,20 za milion BTUs

(British Thermal Units, jednotka tepla). Vloni, poté co byla otevřena nová naleziště v západním Texasu, Pensylvánii nebo severní Dakotě, spadla cena až na \$2,80 za milion BTUs. Úspora na milionu BTUs je tedy kolem \$4,80. Protože se v USA ročně v domácnostech spotřebuje asi 7,4 miliard MMBTUs na ohřev a výrobu elektřiny, dá se říct, že v loňském roce by měly **úspory domácností být kolem \$32,5 miliard**. Když se k tomu připočtou úspory nákladů u firem, jde celkem asi o \$110 miliard jen za loňský rok. Protože chudí lidé za energie utratí větší podíl svého příjmu (asi 10,4 %) než majetní obyvatelé (asi 2,6 %), pomohly nízké ceny udržet náklady v rozumných mezích především jim. I když chudí v absolutním vyjádření za energie utrácí méně

než většina lidí, byl podíl jejich úspor kolem \$10 miliard. Americká vláda provozuje **program Liheap** (Low Income Home Energy Assistance Program), který pomáhá lidem s nízkými příjmy s náklady za energie. V roce 2012 vyšel tento program, který pomohl asi devíti milionům domácností, asi na \$3,5 miliard. S určitou nadsázkou se tedy dá mluvit o tom, že břidličný plyn pomáhá chudým asi třikrát více, než federální program se stejným cílem. Zastánci horizontálních vrtů za pomoci hydraulického frakování se tohoto výpočtu rychle chytli a používají jej **na podporu argumentů ve prospěch** tohoto způsobu těžby. Známý herec Matt Damon, který patří ke známým odpůrcům břidličného plynu, má svoji misi zase o něco těžší...

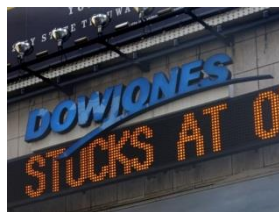
Nike a Visa - in, HP a Alcoa - out

INDEX DOW JONES PROCHÁZÍ PROMĚNOU

Čas od času prochází složení burzovních indexů změnou v seznamu firem, z jejichž akcií se index skládá. Letošní **změny Dow Jones Industrial Index** ale budou největší za poslední desetiletí. Alcoa, která byla součástí DJIA dlouhých 54 let, ze složení indexu zmizí a **nahradí jí firma Nike**, výrobce sportovního oblečení a potřeb. Hewlett-Packard byl součástí DJIA od roku 1997, teď ho nahradí

platební společnost Visa a Bank of America (pět let) nahradí makléřská firma Goldman Sachs. Hlavním důvodem k vyškrtnutí z indexu byla **nízká cena akcií těch tří firem** a snaha výboru DJIA více reflektovat změny v současné ekonomice Spojených států. I když jejich výkonnost za posledních 52 týdnů byla rozdílná (HP + 50 %, Alcoa -7 %), zaostávaly všechny tři akcie za vývojem trhu v jejich oblasti

a obecně investory zklamaly. Všeobecně sdílenou reakcí byl **klid na straně vyřazených firem a zdrženlivé potěšení** nově zařazených firem. Žádná z firem neprochází žádnou krizí, kterou by změny ve složení indexu ztížily nebo negativně ovlivnily. Poslední skutečně výrazná změna složení DJIA proběhla v roce 1984, když AIG, Verizon a Pfizer nahradily A&T, Kodak a International Paper.

Vláda bude mít méně programátorů

VLÁDNÍ ŠKRTY PŘINUTÍ MINISTERSTVA OMEZIT POČET IT SPECIALISTŮ

Podle nedávno zveřejněných odhadů se dá očekávat, že **počet IT odborníků**, kteří pracují pro vládu, **se v příštím roce sníží**. Mezi hlavními příčinami budou vládní škrty a výdajové limity, postupná migrace IT infrastruktury do cloudu

že vládní agentury by měly začít uvažovat o tom, jak cíleně a zodpovědně sníží počet lidí, aniž by to **narušilo fungování jejich IT**. S ohledem na nedávné skandály agentury NSA (kauza Snowden aj.) stojí nyní před vládními úředníky

na snížení počtu zaměstnanců začala vláda resp. jednotlivé úřady **uvažovat o zásadní změně ve fungování jejich IT**, aby s odchodem některých lidí se specifickými znalostmi nevznikala bezpečnostní či jiná rizika. Univerzita

a konsolidace různých vládních programů, které by měly uspořít lidské zdroje a snížit počet dodavatelů. Konzultační firmy jako Deloitte aj. už teď upozorňují,

úkol, jak zajistit, že ti, co se budou muset s prací pro vládu rozloučit, si sebou neodnesou žádné tajemství, které by poté vyzradili. Mnozí proto navrhují, aby s plány

Carnegie Mellon dokonce pro americkou státní správu vyvinula program, který zkoumá a šetří jejich bezpečnostní rizika a nabízí způsoby jejich řešení.

Záchodový bod zlomu

AMERICKÁ VÝROBA TOALET ROSTE

Cizinci nejsou pro Ameriku dobří jen jako turisté nebo zaměstnanci amerických firem. **Americká výroba toalet**, která dlouhé roky klesala, znovu roste a mohou za to hlavně **zahraniční investoři, majitelé firem** na jejich výrobu. Mansfield Plumbing, který patří kolumbijské Organizacion Corona, utratí \$9 milionů za rozšíření výroby o skoro 50 % v Perrysville, Ohio. American Standard, kterou koupila japonská firma Lixil Corp., instaluje novou pec, čímž navýší výrobní kapacitu o 5-10 %. Co se děje ve výrobě toalet, **může sloužit jako vhled do procesů**, které již nějaký čas

probíhají v americké výrobě, a které dělají radost investorům, majitelům firem i výrobním inženýrům. „Časy shánění levné pracovní síly po celém světě končí“, říká William Strang z japonské Toto, která vlastní továrnu ve státě Georgia. Růst dopravních nákladů a potřeba rychleji reagovat na změny v přáních zákazníků vedou firmy k přesunu výroby blíže k zákazníkům. Kontrola kvality a vyšší produktivita také zvyšují atraktivitu výroby v USA. V Americe se loni prodalo **10,6 milionu záchodových mís**, z toho tři čtvrtiny byly do země dovezené, převážně z Mexika

nebo Číny. Největší firma, Kohler, vlastní tři továrny v USA a drží asi 24 % trhu. Firmám pomohla i **rozumnost odborů**, které ve většině továren sdružují výrobní dělníky. Mansfield Plumbing se během krize domluvil na **zmrazení mezd do konce roku 2012** a snížení příspěvků firmy na zdravotní výdaje zaměstnanců. Průměrná mzda dělníka je kolem \$17 na hodinu. V USA bylo na 70. let minulého století 48 výrobců toalet, dnes jich v Americe vyrábí sedm. Ti ale prožívají lepší časy, než jim ještě před několika předpovídala většina analytiků. (Wall Street Journal)

Ekonomické ukazatele

	31.8.	30.9.
Dow Jones	14.810	15.126
Industrial Average		
Nasdaq	3.590	3.765
EUR/USD	1,322	1,351
CZK/USD	19,45	19,05
10-let. dluhopis USA	2,79 %	2,65 %

Ekonomika států: INDIANA

Stát Indiana patří k průměrným americkým státům, které se **nevyznačují ani svojí lidnatostí ani svojí rozlohou**. Se 6,5 miliony obyvatel je podle počtu rezidentů na 16. místě. Indiana je jeden z osmi států Great Lake Region, kanadsko-amerického regionu, který obepíná oblast Great Lakes mezi Kanadou a USA. Stát, kterému se už téměř 200 let říká **Hoosier**, se potýká se stejnými problémy jako většina ostatních států USA; jeho relativní nevýznamnost ho ale jen málokdy dostane do centra pozornosti, ať už ekonomické, nebo politické. Bojuje s nezaměstnaností, která klesá jen pomalu; s nedobrou úrovní státního vzdělávání a úbytkem dobře placených míst ve výrobě, která nově vznikající místa ve službách nedokáže nahradit ani co do počtu, ani co do úrovně vyplácených mezd.

Indiana je **americkým státem od roku 1816**, stala se 19. státem Unie. Leží v tzv. Corn Belt, pásu zemědělských států na středozápadě USA, který je zemědělsky nejdůležitější částí země. **Kukuřice je nejrozšířenější plodinou**, která se pěstuje v Indianě, také v sóji patří Indiana mezi významné producenty. Indiana je poměrně bohatá na uhlí, především její západní část. Vysoký obsah síry ale vede některé elektrárny k tomu, že si raději dováží uhlí z Wyomingu.

Největší firmou Indiany je **výrobce léků Eli Lilly**, který sídlí v hlavním městě státu, Indianapolis. Lilly byla

první firma, která začala s hromadnou výrobou penicilínu. Indiana je pátý největší výrobce léků mezi státy USA.

Výroba automobilových dílů a součástek patří k hlavním průmyslům ve státě, byl ale hodně zasažen krizí velkých automobilek v okolí Detroitu v letech 2007-8. Vápenec, těžený v Indianě, je známý po celých Spojených státech, zdi z něj má i Pentagon ve Washingtonu.

Jednou z vlastností, kterou je Indiana pověstná, je rezervovanost jeho obyvatel ke změnám. Tato **konzervativnost** se projevuje i v hospodaření státu. Republikánský guvernér Mitch Daniels je znám svými škrty ve výdajích státu, kterými udržel jeho zadlužení na přijatelné úrovni, nižší než má většina států podobné velikosti. Před několika lety si občané státu v referendu odhlasovali **zastropování výše daně z majetku**, což v období stagnujících nebo i klesajících příjmů ale často znamená nižší výběr daní než v minulosti. Odvrácenou stranou je tak klesající úroveň veřejných služeb. Mnoho měst a obcí už uzavřelo hasičské stanice, omezilo počet strážníků nebo nabízí menší rozsah veřejných služeb, jako jsou třeba školky pro pracující rodiče. A to je třeba **daň z prodeje 7 %**, jedna z nejvyšších ve Spojených státech. V Indianě je také **vysoký počet osobních bankrotů**, 7,1 na 1.000 je jedno z nejvyšších čísel USA. Chudoba je mezi obyvateli státu také rozšířená

věc, medián příjmu je v Indianě jen na 86 % mediánu Spojených států.

V poslední době se podařilo získat několik nových investic – otevřel se **závod na výrobu lokomotiv** (Progress Rail v Muncii, patří pod firmu Caterpillar) a výroba částí turbín větrných elektráren. Zaměstnanost se během krize výrazně snížila, jen za rok a půl přišla Indiana skoro o čtvrt milionu míst. Situace se sice už nějakou dobu zlepšuje, nezaměstnanost je ale pořád o něco větší než celostátní průměr. Zbývající **zaměstnavatelé často nabízejí jen minimální mzdy**, \$8-10 na hodinu je nejčastěji vyplácená mzda.

Indiana má několik velice dobrých univerzit, které ji dělají vyhledávaným místem pro studenty z celých USA. Nejlépe je hodnocena **University of Notre Dame**, vysoce jsou ceněny i Indiana a Purdue University.

Vlajka Indiany se skoro 200 let nijak výrazně nezměnila, hořící pochodň obkroužena 19-ti hvězdami. Znak s medvědem se používá od roku 1963.

Indianapolis má 830.000 obyvatel

Americká ekonomika Září 2013

Tomáš Hart byl obchodně-ekonomickým konzulem ČR v New Yorku v letech 2007-2011. Jako diplomat působil i pět let jako obchodně-ekonomický tajemník na velvyslanectví ČR v Bělehradě (2005-2006). V období 2006-2007 pracoval jako poradce náměstka ministra průmyslu a obchodu, v období září 2011- duben 2012 byl poradcem generálního ředitele agentury CzechTrade. Před nástupem do státní správy pracoval jako Marketing a Sales Manager švédské společnosti GCE Autogen v Chotěboři. Od června 2012 do července 2013 byl tajemníkem ekonomické sekce ministerstva zahraničí. Od srpna 2013 je obchodním radou na velvyslanectví ČR ve Washingtonu.

Pro kontakt a komentáře
používejte email
hart.tomas@gmail.com
